

'Impact realiseren met inkopen en aanbesteden'

*Een uitvoeringsplan dat aansluit op de strategie
Duurzaam Opdrachtgeverschap waterschappen*

1.0

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Duurzaam opdrachtgeverschap.....	4
1.2	Gewoon doen!	5
2.	We kiezen en bepalen ambities vooraf.....	6
2.1	Ambitiweb inkoopstrategie	6
2.2	Doelstellingen, ambitiesniveaus en maatregelen	7
2.3	Speerpunt 'Bevorderen van duurzaamheid'	7
2.4	Speerpunt 'Kansen voor Regionaal MKB'	11
2.5	Speerpunt 'Stimuleren voor Innovatie'	11
3.	We werken samen	13
3.1	Samenwerking intern	13
3.2	Samenwerking met de markt	13
3.3	Activiteitenplan, zie bijlage 1.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.4	Aandachtspunten/belangrijke overwegingen	14
3.5	Pilots.....	14
4.	We zijn transparant en meetbaar.....	16
4.1	Speerpunten worden KPI's in de uitvoering.....	16
4.2	Metten van resultaten	16
4.3	Rapportering aan CMT, DB, AB en UvW	16

Bijlagen:

1. Activiteiten
2. Pilots

1. Inleiding

De huidige inkoopstrategie 'Nog beter inkopen en aanbesteden' is, zowel intern met de ambtelijke organisatie alsook extern met marktpartijen/samenwerkingspartner geëvalueerd. De evaluatie heeft ertoe geleid dat het dagelijkse bestuur in juli 2020 heeft besloten dat voor inkopen en aanbesteden de focus gericht zal worden op drie speerpunten:

1. Bevorderen van duurzaamheid, hierbij richten wij ons op de aspecten:
 - a. Circulariteit
 - b. CO2-reductie
 - c. Biodiversiteit
2. Stimuleren van de regionale economie
3. Ruimte voor innovatie

Voor deze drie speerpunten zijn ambities en doelstellingen bepaald, waarbij voor het aspect CO-2 reductie de doelstellingen voor de korte termijn 2023 nog geconcretiseerd moeten worden. Voor biodiversiteit richten we ons op de korte termijn op een inspanningsverplichting. De speerpunten en ambities vormen de basis van de voorliggende uitvoeringsstrategie 'Impact realiseren met inkopen en aanbesteden'. De uitvoeringstrategie sluit aan bij de Unie brede strategie 'Duurzaam opdrachtgeverschap'. De Unie brede strategie 'Duurzaam opdrachtgeverschap' kan gezien worden als een paraplu waarin drie pijlers zijn opgenomen:

- A. Ambities vooraf bepalen
- B. We werken samen
- C. We zijn transparant over onze resultaten

Met de strategie 'Duurzaam opdrachtgeverschap' als paraplu heeft Vechtstromen de drie pijlers concreet uitgewerkt in het uitvoeringsplan 'Impact realiseren met inkopen en aanbesteden'. De drie pijlers zijn in de volgende drie hoofdstukken uitgewerkt. Daaraan voorafgaand is het echter belangrijk een antwoord te geven op de vraag hoe Vechtstromen 'Duurzaam opdrachtgeverschap' definieert.

1.1 Duurzaam opdrachtgeverschap

Duurzaam opdrachtgeverschap betekent voor waterschap Vechtstromen niet alleen dat zij doelstellingen en ambities wil realiseren in het kader van duurzaamheid. Duurzaam opdrachtgeverschap betekent voor waterschap Vechtstromen ook een betrouwbare samenwerkingspartner te willen zijn die staat voor een evenwichtige en transparante samenwerking.

Vechtstromen verbindt zich daarbij aan de marktvisie 'De waterschapsmarkt van de toekomst' en wil graag invulling geven aan de bouwstenen voor samenwerking, waarbij wij ons met name richten op de aandachtspunten:

Bouwsteen	Aandachtspunt
Maximale maatschappelijke waarde	Kennis integraal samenbrengen en delen
De mens staat centraal	Samenwerken op basis van gelijkwaardigheid en complementariteit
Een gezonde bouwkolom	Eerlijk verdienmodel voor alle partijen in de keten

Kennis integraal samenbrengen en delen

Het samenbrengen, beheersen en optimaal benutten van kennis is essentieel voor samenwerking. Zowel voor onze eigen organisatie als ook tussen samenwerkende opdrachtnemers/partners die complementaire kennis hebben. Dit heeft namelijk direct invloed op de mate van risicobeheersing in het project/opdracht en de mate waarin samen kan worden gewerkt aan het vergroten van de (maatschappelijke) waarde in het project/opdracht en de invulling van onze speerpunten. Integraal samenbrengen van kennis betekent dat naast het doorgronden van onze behoefte, oplossingen worden gedestilleerd die integraal meerwaarde leveren.

Samenwerken op basis van gelijkwaardigheid en complementariteit

Een optimale samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer kenmerkt zich door duidelijkheid in de rollen met de bijbehorende verantwoordelijkheden die partijen vervullen. Hierbij zijn wederzijds vertrouwen en begrip voor de processen en procedures die beide partijen doorlopen essentieel. Partijen zijn expert op hun vakgebied en dienen elkaar te faciliteren en te versterken opdat de ontwikkeling en de uitvoering effectief en efficiënt verloopt. Meerwaarde wordt gecreëerd door gelijkwaardige samenwerking en erkenning van complementaire kennis.

Van belang hierbij is dat zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer hetzelfde doel nastreven: het behalen van een optimaal resultaat door het nastreven van de doelstellingen, zonder elkaars belangen uit het oog te verliezen.

Eerlijk verdienmodel voor alle partijen in de keten

Met eerlijk verdienmodel wordt bedoeld dat er een goede balans is tussen prijs en kwaliteit. Vechtstromen vraagt op een eerlijke transparante manier kwaliteit uit met zichtbare en tastbare prestatie-eisen. Zij betaalt daarvoor een prijs, die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, van wat-iets-behoort-te-kosten.

Het waterschap veronderstelt dat de opdrachtnemer zijn inschrijving ook daadwerkelijk waarmaakt. De prijs moet redelijk zijn en in verhouding staan met de kwaliteit die wordt geleverd. Kwaliteit is gerelateerd aan de mate waarin de oplossing en het verloop van het proces aansluit op de behoefte van het waterschap en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan onze speerpunten.

De toepasbaarheid van de bouwstenen in relatie tot de economische en politieke ontwikkelingen zal samen met de resultaten van speerpunten worden geëvalueerd.

1.2 Gewoon doen!

Het invulling geven aan deze uitvoeringsstrategie vraagt om een transitie binnen de inkoopfunctie. Hierbij is het belangrijk te onderkennen dat de inkoopfunctie verder reikt dan de inkoopfunctionarissen binnen het inkoopteam. Het gaat om alle rollen en taken die betrokken zijn in alle fases van het inkoop- en aanbestedingsproces. Deze activiteiten worden binnen alle teams en programma's binnen de organisatie uitgevoerd. De sturing op deze activiteiten was tot heden vooral op kosten en tijd en gericht. Op basis van de ambities van het dagelijks bestuur en de invulling van de vastgestelde speerpunten vraagt dit om een verandering binnen de hele organisatie. We kiezen hierbij voor 'Learning by doing'. Dat wil zeggen dat we ondanks dat nog niet alle doelstellingen concreet zijn ingevuld, we aan de slag gaan met uitvoeringsstrategie. We gaan tussentijds toetsen en bijstellen waar nodig.

2. We kiezen en bepalen ambities vooraf

Om de ambities van waterschap Vechtstromen met betrekking tot inkopen en aanbesteden te bepalen wordt gebruik gemaakt van het ambitieweb MVI (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen). Elk waterschap bepaalt zelf welke speerpunten/onderwerpen zij opneemt in haar ambitieweb.

Het ambitieweb van de inkoopstrategie is richtinggevend voor de organisatie. Per aanbesteding wordt tussen opdrachtgever en aanbestedings-/projectteam bepaald welke speerpunten toepasbaar zijn in de aanbesteding. De speerpunten maken vanaf 2023 onderdeel uit van de interne opdrachtbrief.

2.1 *Ambitieweb inkoopstrategie*

Het ambitieweb is een visuele weergave van de speerpunten en de daaraan gekoppelde ambitiesniveaus.

De ambitiesniveaus in het onderstaande ambitieweb zijn gebaseerd op wat de ambtelijke organisatie voor haalbaar acht en de gewenste ambities vanuit het dagelijks bestuur.

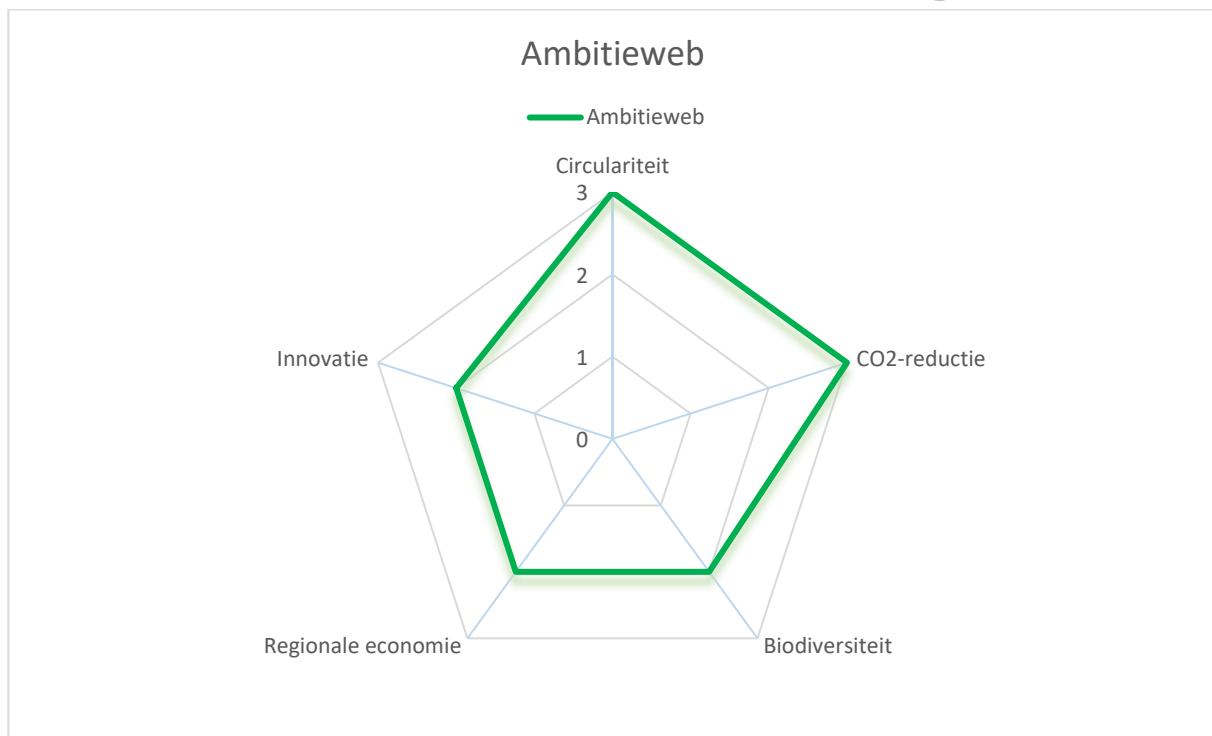
Het ambitieweb kent drie niveaus:

Ambitiesniveau 1: Inschrijvers moeten een minimale prestatie leveren en voldoen aan minimeisen. Inschrijvers moeten hieraan voldoen om mee te kunnen dingen in de aanbesteding. Inschrijvers die hieraan niet voldoen worden uitgesloten.

Ambitiesniveau 2: Inschrijvers worden gevraagd om voorstellen van maatregelen te doen die verder gaan dan de minimeisen en een bijdrage leveren aan onze doelstellingen. De ingediende maatregelen worden in de gunning gewaardeerd en inschrijvers ontvangen een score/punten voor de maatregelen.

Ambitiesniveau 3: Inschrijvers worden uitgedaagd het meest haalbare resultaat op het betreffende thema te realiseren. De maatregelen/voorstellen die hierop gedaan worden hebben invloed op de lange termijn en/of leveren ook een positieve bijdrage op andere thema's / speerpunten. De ingediende maatregelen worden in de gunning gewaardeerd. Hoe hoger de resultaten van de maatregelen zijn, hoe hoger de score/punten voor de maatregelen worden gegeven.

We starten met een generiek ambitieweb voor heel Vechtstromen. 18 maanden na start van de implementatie wordt een evaluatie uitgevoerd. In deze evaluatie wordt ook de toepasbaarheid van de bouwstenen voor samenwerking meegenomen. Op basis van de resultaten uit de evaluatie, word door het dagelijks bestuur besloten of er vastgehouden wordt aan een generiek ambitieweb of dat er een ambitieweb per programma wordt opgesteld.

Figuur 1: Generiek ambitieweb waterschap Vechtstromen

2.2 Doelstellingen, ambitieniveaus en maatregelen

Per speerpunt heeft Vechtstromen doelstellingen en ambities bepaald. Daarbij is opgenomen welke maatregelen er genomen moeten worden om de doelstellingen en het bepaalde ambitieniveau te kunnen bereiken.

De doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid op de lange termijn zijn gerelateerd aan de doelstellingen die op basis van het klimaatakkoord gerealiseerd moeten worden. Voor de doelstellingen op korte termijn is gekeken wat voor de organisatie haalbaar is. Per aanbesteding/project wordt vooraf met de opdrachtgever en de betreffende werkgroep bepaald welke speerpunten/kansrijk zijn om op te nemen in de aanbesteding/project. Dit wordt opgenomen in de projectopdracht. Indien één of meerdere aspecten niet worden opgenomen, dient dit in de opdrachtbrief te worden onderbouwd.

Om daadwerkelijk impact te kunnen realiseren met de speerpunten die Vechtstromen heeft vastgesteld, dienen deze minimaal voor 50% mee te wegen in de gunning van een opdracht/overeenkomst. In beginsel worden de speerpunten op alle Europese aanbestedingen voor diensten en leveringen toegepast en op aanbestedingen van werken met een opdracht waarde > €500.000 excl. BTW.

2.3 Speerpunt 'Bevorderen van duurzaamheid'

Duurzaamheid is een breed begrip. Om concreet invulling te kunnen geven aan onze doelstellingen en ambities is er daarom voor gekozen dat voor inkopen en aanbesteden bij Vechtstromen de focus ligt op de aspecten:

- a) Circulariteit
- b) CO2-reductie
- c) Biodiversiteit

2.3.1 Circulariteit

Circulariteit richt zich op het minimaliseren van materiaalgebruik en negatieve milieueffecten. Circulair materiaalgebruik draait om het sluiten van materiaalketens; materialen worden niet eenmalig hergebruikt, maar zodanig dat ze na de cyclus opnieuw hoogwaardig ingezet kunnen worden. Het behoud van natuurlijk kapitaal is het uitgangspunt. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van hernieuwbare en algemeen beschikbare grondstoffen. Grondstoffen worden optimaal ingezet en (her-)gebruikt, zonder risico's voor gezondheid en milieu. Primaire grondstoffen worden, voor zover deze nog nodig zijn,

spaarzaam ingezet en op duurzame wijze gewonnen. Dat houdt in dat ook rekening gehouden wordt met de economische, ecologische en sociale effecten van de materiaalketens en met het terugdringen/vermijden van afval en negatieve externe effecten in de gehele materiaalketen. Schadelijke stoffen en materialen met schadelijke emissies worden gemedend. Ook speelt de onderhoudbaarheid en levensduur van materialen een rol. Langere levensduur betekent spaarzamer materiaalgebruik.

Doelstellingen:

- 2023** Q1: Trainingen/opleidingen voor betrokkenen organiseren om met elkaar de vertaling te kunnen maken hoe circulariteit in te zetten bij aanbestedingen/projecten.
Vanaf Q2: Circulariteit als gunningscriterium/KPI opnemen in de aanbestedingen en hierbij ambitieniveau 3 toepassen conform ambitieweb Vechtstromen.
- 2024** Per aanbesteding/project moeten opdrachtnemers aantonen dat zij een vermindering van 20% primair grondstoffengebruik realiseren.
- 2028** Per aanbesteding/project moeten opdrachtnemers aantonen dat zij een vermindering van 50% primair grondstoffengebruik realiseren.
- 2030** In 2030 hebben we het primaire grondstoffengebruik met 50% verminderd (op alle inkopen en aanbestedingen) (Grondstoffenakkoord).
- 2050** In 2050 zijn wij 100% circulair (Grondstoffenakkoord).

Ambitie:

Voor circulariteit worden kansen met name gezien in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW), gebouwen, technische installaties, ICT-hardware en facilitaire producten en diensten (kleding, meubilair, vervoer, afvalverwerking, verpakkingsmateriaal).

	Ambitieniveau	Maatregel
Circulariteit	1 Basis	Minimaal 20% vermindering van grondstoffengebruik moet worden uitgevoerd.
	2 Significant	Maatregelen die verder gaan dan 20% vermindering van primaire grondstoffen stimuleren door inschrijvers die verder gaan dan de minimale eis hoger te waarderen.
	3 Ambitieuw	Inschrijvers uitdagen de meest haalbare prestatie te realiseren en hierbij ook oog voor andere thema's te hebben. Dat wil zeggen dat inschrijvers ook in kaart moeten brengen welke impact de maatregelen, die zij willen nemen, heeft op de andere thema's zoals CO2-reductie en biodiversiteit. Op basis van realiseerbaarheid en aantoonbaarheid worden deze maatregelen extra gewaardeerd.

 vastgesteld ambitieniveau

Voorbeeld gunningscriterium 'Circulariteit' binnen project Vechtrijk Gramsbergen gekoppeld aan ambitieniveau 3

In het kader van duurzaamheid heeft het waterschap drie aspecten vastgesteld waarop zij impact wil realiseren: circulariteit, CO2-reductie en biodiversiteit. Het waterschap heeft de doelstellingen uit het klimaat- en het grondstoffenakkoord overgenomen. Dat betekent o.a. dat het waterschap in 2030 het primair grondstoffengebruik om 50% heeft verminderd en in 2050 100% circulair wil zijn. Het waterschap verwacht van de Inschrijver dat hij een bijdrage levert aan de vermindering van grondstoffen bij het waterschap en concreet kan aangeven op welke wijze hij daaraan invulling geeft en optimaal bijdraagt aan de doelstellingen van het waterschap. Aandachtspunten hierbij zijn:

- De wijze waarop invulling wordt gegeven aan 'Building with Nature';
 - De wijze waarop mogelijkheden voor natuur inclusieve landbouw worden benut;
 - De initiatieven die inschrijver neemt meer dan 20% vermindering van grondstoffen te realiseren zonder dat dit impact heeft op de inschrijfprijs.
 - De kansen die inschrijver ziet om meer dan 50% vermindering van grondstoffen te realiseren. Deze kansen maken geen onderdeel uit van de inschrijfsom. De betreffende kosten dienen als optie opgenomen te worden in de inschrijfstaat. Deze maken geen onderdeel uit van de beoordeling van de inschrijfstaat.
- Opdrachtgever is niet verplicht om de kansen af te nemen. Kansen worden slechts inhoudelijk beoordeeld.

2.3.2 CO2-reductie

We richten ons op CO2 bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij het uitvoeren van projecten en opdrachten door onze opdrachtnemers. Hierbij vragen wij onze (potentiële) opdrachtnemers energiebesparing te realiseren en efficiënt gebruik te maken van materialen en duurzame energie. Daarbij sturen wij concreet op CO2-reductie.

Doelstellingen:

- 2022** Trainingen/opleidingen voor betrokkenen organiseren om de CO2-prestatieladder niveau 3 te kunnen implementeren en concreet maken wat de kansen zijn om binnen alle sectoren (incl. GWW) CO2-reductie te realiseren.
- 2023** Inzichtelijk krijgen wat reële en haalbare doelstellingen voor korte en middellange termijn zijn en deze door het DB laten vaststellen.
- 2024** Het aantal ton reductie CO2 in Q1 2023 te bepalen.
- 2028** Het aantal ton reductie CO2 in Q1 2023 te bepalen.
- 2030** In 2030 zijn wij 49% CO2 neutraal (Klimaatakkoord)
- 2050** In 2050 zijn wij 100% CO2 neutraal (Klimaatakkoord)

Ambities:

Voor CO2-reductie worden kansen gezien voor alle inkooppakketten. Om de doelstelling uit het Klimaatakkoord te kunnen realiseren, dient ook gebruik gemaakt worden van de instrumenten die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. Voor Duurzaam GWW zijn dat het ambitieweb Duurzaam GWW, de omgevingswijzer, de CO2-prestatieladder en Dubocalc. De concrete uitwerking van de aanpak Duurzaam GWW maakt geen onderdeel uit van dit uitvoeringsplan. Een instrument dat voor alle aanbestedingen/projecten kan worden toegepast is de CO2-prestatieladder. Bij alle aanbestedingen/projecten wordt daarom vanaf 2024 de CO2-prestatieladder niveau 3 toegepast. Wat het bepalen van doelstellingen betreft is binnen Vechtstromen niet inzichtelijk hoeveel tonnen CO2 er wordt uitgestoten binnen de GWW-sector. In de andere sectoren betreft het voor 2020 6.000 ton waarop er via inkoop en aanbesteden een reductie gerealiseerd kan worden.

	Ambitieniveau	Maatregel
CO2-reductie	1 Basis	CO2-prestatieladder niveau 3 als eis opnemen in aanbestedingen
	2 Significant	Klimaat neutrale oplossingen die verder gaan dan de toepassing van de CO2-prestatieladder hoger waarderen.
	3 Ambitieuw	Inschrijvers uitdagen de hoogste haalbare prestatie te realiseren. Op basis van realiseerbaarheid en aantoonbaarheid worden deze maatregelen extra gewaardeerd.

 vastgesteld ambitieniveau

Voorbeeld gunningscriterium 'CO2-reductie' binnen project Aanpassing RWZI Ootmarsum

(gekoppeld aan ambitieniveau 3)

In het kader van duurzaamheid heeft het waterschap drie aspecten vastgesteld waarop zij impact wil realiseren: circulariteit, CO2-reductie en biodiversiteit. Het waterschap heeft de doelstellingen uit het klimaat- en het grondstoffenakkoord overgenomen. Dat betekent o.a. dat het waterschap in 2035 100% CO2-neutraal wil zijn. Het waterschap verwacht van de Inschrijver dat hij een bijdrage levert aan de CO2-reductie bij het waterschap en concreet kan aangeven op welke wijze hij daaraan invulling geeft en optimaal bijdraagt aan de doelstellingen van het waterschap. Aandachtspunten hierbij zijn:

- De wijze waarop invulling gegeven aan energiezuinig ontwerpen;
- De mate waarop klimaat neutrale oplossingen worden aangeboden en de klimaat neutraliteit wordt aangetoond;
- De wijze waarop Inschrijver aantoont de hoogst haalbare prestatie m.b.t. CO2-reductie kan realiseren en dit concreet onderbouwt.
- De initiatieven die inschrijver neemt meer dan 20% vermindering van grondstoffen te realiseren zonder dat dit impact heeft op de inschrijfprijs.
- De kansen die inschrijver ziet om het project volledig CO2-neutraal te realiseren. Deze kansen maken geen onderdeel uit van de inschrijfsom. De betreffende kosten dienen als optie opgenomen te worden in de inschrijfstaat. Deze maken geen onderdeel uit van de beoordeling van de inschrijfstaat. Opdrachtgever is niet verplicht om de kansen af te nemen. Kansen worden slechts inhoudelijk beoordeeld.

2.3.3 Biodiversiteit

Biodiversiteit heeft betrekking op de samenhang in de leefruimte van de aanwezige verschillende soorten planten en dieren. Het verbinden van blauwe en groene structuren helpt in de volledige ecologische voedselketen. Door afwisseling in het landschap te creëren, kan de diversiteit in bloemen- en diersoorten groeien, wat tot een stabiel ecosysteem leidt. Voor het behoud van onze leefomgeving is het van belang dat projecten inzetten op het versterken van de (lokale) biodiversiteit zodat deze zoveel mogelijk wordt ondersteund.

Doelstellingen:

Korte termijn Maatregelen die bij de uitvoering van diensten en projecten worden genomen, zorgen voor herstel of instandhouding van biodiversiteit

Lange termijn Maatregelen die bij de uitvoering van diensten en projecten worden genomen, zorgen voor versterking of vergroting van biodiversiteit

Ambities:

Dit thema kan alleen worden toegepast bij inrichtingsprojecten. Daarnaast kan dit worden gekoppeld aan het maaibeleid. Daar waar toepasbaar, kan biodiversiteit als inspanningsverplichting worden opgenomen in aanbestedingen en overeenkomsten.

	Ambitieniveau	Maatregel
Biodiversiteit	1 Basis	Beperken van negatieve effecten op biodiversiteit en in stand houden van de bestaande biodiversiteit.
	2 Significant	Vergroten van de aanwezige biodiversiteit op (middel)lange termijn. De maatregelen die inschrijvers voorstellen worden gewaardeerd.
	3 Ambitieuw	Inschrijvers uitdagen de hoogst haalbare prestatie te realiseren. Maatregelen die (potentiële) opdrachtnemers nemen, moeten zo worden ingericht dat na afronding van de opdracht/project de biodiversiteit blijvend toeneemt. Op basis van realiseerbaarheid en aantoonbaarheid worden deze maatregelen extra gewaardeerd.

 vastgesteld ambitieniveau

Voorbeeld gunningscriterium 'Biodiversiteit' binnen project Aanpassing Vechtrijk Gramsbergen gekoppeld ambitieniveau 2

In het kader van duurzaamheid heeft het waterschap drie aspecten vastgesteld waarop zij impact wil realiseren: circulariteit, CO2-reductie en biodiversiteit. Het waterschap heeft de maatschappelijke verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een robuuste biodiversiteit. Van Inschrijvers verwacht het waterschap een bijdrage te leveren om aan de assets en de uit te voeren werkzaamheden de biodiversiteit te versterken. Inschrijver dient concreet aan te geven op welke wijze hij daaraan invulling geeft en optimaal bijdraagt aan de doelstellingen van het waterschap. Aandachtspunten hierbij zijn:

- De wijze waarop invulling gegeven om de aanwezige biodiversiteit voor de (middel)lange termijn te verhogen;
- De maatregelen die worden genomen om omvorming van intensieve landbouw naar een landbouwworm met meer beperkingen te realiseren;
- De realisatie van meer kruidenrijke vegetatie.

2.4 Speerpunt 'Stimuleren van de regionale economie'

Vechtstromen voelt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en vindt het daarom belangrijk dat er geïnvesteerd wordt in de regionale economie en dat de werkgelegenheid gestimuleerd wordt. Hierbij gaat het ook om het actief inzetten van lokale expertise en de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelstellingen:

2023 In 50% van alle opdrachten is de regionale economie betrokken bij de uitvoering.

2024 In 55% van alle opdrachten is de regionale economie betrokken bij de uitvoering.

2025 In 60% van alle opdrachten is de regionale economie betrokken bij de uitvoering.

Ambities:

De regionale economie wordt binnen Vechtstromen beschouwt, bedrijven en werkgelegenheid binnen het werkgebied van Vechtstromen.

Vechtstromen wil de regionale economie stimuleren. Belangrijke aspecten hierbij zijn duurzaamheid (CO2-reductie), gebiedskennis en werkgelegenheid, waarbij de kwaliteit van de uitvoering voorop staat. We richten ons daarom niet alleen op de directe relatie tussen ons als opdrachtgever en de opdrachtnemer (de partij die de opdracht aanneemt). Maar ook de wijze waarop regionale bedrijven bij de uitvoering van de opdracht worden betrokken.

	Ambitieniveau	Maatregel
Regionale economie	1 Basis	Bij meervoudige onderhandse aanbestedingen minimaal 2 regionale bedrijven uitnodigen
	2 Significant	Bij Europese / openbare aanbestedingen opnemen dat inschrijvers moeten omschrijven hoe zij een bijdrage leveren om de regionale economie te stimuleren. De maatregelen die inschrijvers voorstellen worden gewaardeerd.
	3 Ambitieuw	Naast het stimuleren van de regionale economie, kunnen hier ook kansen worden gewaardeerd die een relatie hebben met andere thema's zoals CO2-reductie. Hierbij valt te denken aan de inzet van lokale/regionale medewerkers waardoor reisafstanden geminimaliseerd kunnen worden, beschikbaarheid van lokale/regionale gebiedskennis, inzet van mensen enz. Op basis van realiseerbaarheid en aantoonbaarheid worden deze maatregelen extra gewaardeerd.

 vastgesteld ambitieniveau

Voorbeeld gunningscriterium 'Regionale economie' binnen aanbesteding Schoonmaakdienstverlening

gekoppeld ambitieniveau 2

Vechtstromen voelt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en vindt het daarom belangrijk dat er geïnvesteerd wordt in het Regionale MKB en de werkgelegenheid gestimuleerd wordt. Hierbij gaat het ook om het actief inzetten van lokale expertise en de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inschrijver dient concreet aan te geven op welke wijze hij daaraan invulling geeft en optimaal bijdraagt aan de doelstellingen van het waterschap. Aandachtspunten hierbij zijn:

- De wijze waarop inschrijver invulling geeft aan goed werkgeverschap en Social Return of Investment;
- De wijze waarop Inschrijver Regionale kennis en producten inzet om invulling te geven aan de dienstverlening;
- De initiatieven die inschrijver neemt om de regionale economie te versterken zonder dat dit impact heeft op de inschrijfprijs.

2.5 Speerpunt 'Kansen voor Innovatie'

Klassieke oplossingen om onze opgaven het hoofd te bieden volstaan niet meer en nopen tot het zoeken naar nieuwe kennis en technieken, andere werkwijzen en innovatieve oplossingen. Voor Vechtstromen gaat innovatie niet alleen om nieuwe methoden en technieken. In het kader van inkopen en aanbesteden zijn wij nadrukkelijk op zoek naar innovaties om samen met opdrachtnemers te komen tot meer integrale en/of gebiedsgerichte oplossingen/aanpak.

Doelstellingen:

- 2023** Q2: Trainingen/workshops voor betrokkenen organiseren.
Vanaf Q3: minimaal 3 aanbestedingen waarbij de markt wordt uitgedaagd innovatie toe te passen om de projectdoelstellingen te bereiken. Hierbij wordt bij minimaal 1 aanbesteding het innovatiepartnerschap toegepast.
- 2024** Minimaal 8 aanbestedingen waarbij de markt wordt uitgedaagd innovatie toe te passen om de projectdoelstellingen te bereiken. Hierbij wordt bij minimaal 2 aanbestedingen het innovatiepartnerschap toegepast.
- 2025** Minimaal 12 aanbestedingen waarbij de markt wordt uitgedaagd innovatie toe te passen om de projectdoelstellingen te bereiken. Hierbij wordt bij minimaal 3 aanbesteding het innovatiepartnerschap toegepast.

Ambities:

Binnen Vechtstromen wordt innovatie bij inkopen en aanbesteden gedefinieerd als processen, producten, technieken, technologieën en werkwijzen die tot vernieuwing leiden.

Voor de toepassing van innovatie bij inkopen en aanbesteden wordt concreet bedoeld dat innovatie wordt toegepast om de project-/organisatiedoelstellingen te realiseren. Uiteraard worden hierbij moderne (innovatieve) aanbestedingsvormen toegepast.

	Ambitieniveau	Maatregel
Innovatie	1 Basis	Innovatie wordt ingezet om de project-/organisatiedoelstellingen te realiseren
	2 Significant	Naast het realiseren van de project-/organisatiedoelstellingen wordt er ruimte gecreëerd om inschrijvers extra kansen aan te laten bieden. Deze kansen worden gewaardeerd.
	3 Ambitieuw	Inschrijvers uitdagen de hoogst haalbare prestatie te realiseren. Denk hierbij aan innovaties die verder reiken dan de scope van de opdracht/project waarbij de hele gebiedseconomie wordt verbeterd. Op basis van realiseerbaarheid en aantoonbaarheid worden deze maatregelen extra gewaardeerd.

 vastgesteld ambitieniveau

Voorbeeld gunningscriterium 'Innovatie' binnen aanbesteding Schoonmaakdienstverlening

gekoppeld ambitieniveau 2 (in de huidige situatie nog niet haalbaar)

Waterschap Vechtstromen wil trendsettend zijn in haar werkgeverschap. De opdrachtnemer dient m.b.t. de schoonmaak een bijdrage te leveren aan een prettige en gezonde werkomgeving voor de medewerkers en gasten van het waterschap. Hierbij verwacht het waterschap dat de opdrachtnemer de regierol van het waterschap overneemt.

Inschrijver dient concreet aan te geven op welke wijze hij daaraan invulling geeft en optimaal bijdraagt aan de doelstellingen van het waterschap. Aandachtspunten hierbij zijn:

- De wijze waarop inschrijver invulling geeft aan de regierol en zijn rol als expert;
- De visie en de wijze waarop inschrijver invulling geeft aan de samenwerking met en ondersteuning van het waterschap op middellange termijn;
- De wijze waarop inschrijver maximale beleving bij de gebruikers en de facilitaire organisatie behaalt en waarborgt, passend voor type gebouw en ruimten.

3. We werken samen

Om impact te kunnen realiseren is samenwerking vereist. Dat geldt zowel binnen Vechtstromen als voor de samenwerking met andere waterschappen en overheden en ook voor de samenwerking met marktpartijen en andere organisaties. De essentie van samenwerken is dat wordt bijgedragen aan een gezamenlijk resultaat, ook wanneer men er zelf niet (direct) voordeel van heeft. Het gezamenlijk resultaat is de inkoop speerpunten een volwaardige plek geven in het denken en handelen. De aandacht wordt verlegd naar succesvolle samenwerking met maatschappelijke impact als einddoel. Om dit te kunnen realiseren dienen de speerpunten niet pas bij het project of bij de inkoop, maar veel eerder in de besluitvorming aan bod te komen. Ambities en strategie worden daarom op bestuurlijk niveau vastgesteld. Van bestuurders, directieleden en het management wordt gevraagd om deze ambities door te geven aan de (interne) opdrachtgevers en budgethouders binnen het waterschap en de realisatie ervan te monitoren. Het succes van de opdrachtnemer wordt mede/sterk bepaald door de opdrachtgever. Hierbij is aandacht voor intern opdrachtgeverschap/ eigen rol essentieel. De focus komt niet meer te liggen op wat de opdrachtnemer moet doen maar meer op wat de opdrachtgever en opdrachtnemer in de samenwerking gezamenlijk moeten doen.

De activiteiten die uitgevoerd moeten worden om invulling te geven aan het uitvoeringsplan zijn in het overzicht in bijlage 1 opgenomen.

3.1 Samenwerking intern

Met de transitie naar duurzaam opdrachtgeverschap worden steeds meer mensen binnen het waterschap actief betrokken bij de realisatie van de duurzame ambities. Hiervoor is nodig dat rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van duurzaam opdrachtgeverschap voldoende zijn belegd, voor iedereen duidelijk zijn en formeel zijn vastgelegd. In het activiteitenplan, zie bijlage 1 zijn de activiteiten, rollen en taken opgenomen die nodig zijn om de transitie mogelijk te maken. Dit is een dynamisch document dat gedurende de implementatiefase waar nodig wordt aangepast en met betrokkenen gedeeld.

De voortgang van de implementatie wordt met teamleiders gedeeld in de accountgesprekken die gevoerd worden met de inkoopadviseurs. Hier worden ook mogelijke acties met betrekking tot bijsturing op team niveau vastgelegd. De teamleiders zijn verantwoordelijk voor de bijsturing binnen hun eigen team.

In de kwartaalrapportage, zie paragraaf 4.3. wordt het CMT geïnformeerd over de voortgang. Indien verbeteracties noodzakelijk zijn, worden door inkoop adviezen uitgebracht. De verantwoordelijkheid voor sturing op de resultaten op programma niveau ligt bij de CMT-leden.

De strategisch adviseur inkoop heeft periodiek afstemming met de coördinator projecten en de duurzaamheidscoördinator over de voortgang en de ontwikkelingen.

3.2 Samenwerking met de markt

Om onze doelstellingen en ambities te kunnen realiseren is een nauwe samenwerking met de markt een voorwaarde. Naast het delen van onze doelstellingen en ambities met de markt, moeten wij ook beter inzicht in de kennis, drijfveren en ambities van marktpartijen krijgen. Dit zorgt ervoor dat onze vraag beter aansluit op het aanbod van de markt waardoor

meerwaarde voor de belastingbetaler kan worden gerealiseerd: meer duurzaamheid voor een realistische prijs.

Als we de markt goed kennen, weten we ook beter wat kan worden gevraagd. Door actief in gesprek te zijn met de markt kan deze anticiperen op toekomstige uitvragen en met zinvolle, impactvolle ideeën komen. Daarom willen wij als waterschap transparant zijn.

3.3 Aandachtspunten/belangrijke overwegingen

Om de transitie te ondersteunen, die de organisatie moet doorlopen om de doelen van duurzaam opdrachtgeverschap te kunnen realiseren, is gekozen voor de aanpak 'learning by doing'. Dat betekent dat medewerkers tijd en ruimte moeten krijgen om zowel kennis en competenties te kunnen ontwikkelen. Daarnaast dient er een veilige omgeving gecreëerd te worden waarin ruimte is om fouten te maken en hiervan te leren.

Dit uitvoeringsplan is zo ingestoken dat bijsturing en bijstellen/aanpassen van doelstellingen ten allen tijde mogelijk is. Het DB wordt hierdoor in de gelegenheid gesteld na de 1^e evaluatie doelstellingen en ambities aan te scherpen en/of bij te stellen.

3.4 Pilots

Onder het mom: 'Samen concreet aan de slag' is een 3-tal pilots benoemd waarin expliciet wordt gekeken hoe de toepassing van de speerpunten in de praktijk werkt. Lessen uit deze pilots worden breed gedeeld en dragen bij aan verdere verbetering van uitvoeringsstrategie. Voor concrete uitwerking van de pilots en de haalbare ambities zie bijlage 2.

Pilot 1: Vechtrijk Gramsbergen

In 2018 zijn de Gemeente Hardenberg en het waterschap een intentieovereenkomst aangegaan om samen met gebiedspartners een ontwikkelingsvisie met schetsplan voor het gebied Vechtrijk Gramsbergen te maken. Deze visie is in het voorjaar van 2020 afgerond en in maart 2021 aan het DB ter kennisgeving aangeboden. In de visie worden 7 zogenaamde parels (deelprojecten) onderscheiden. Het DB heeft d.d. 24 november 2020 ingestemd met de Regiodeal Zwolle en met participatie hierin van project Vechtrijk Gramsbergen. In de Programma Begroting die op 25 november 2020 door het AB is vastgesteld zijn middelen gereserveerd om te kunnen starten met realisatie van deze visie door voorbereiding en uitvoering van de deelprojecten Deelgebied Noord (opgave waterschap) en Stadsfront en inrichting uiterwaard bij Gramsbergen, inclusief realisatie van aanlegplekken (opgave gemeente). Er is een bezuinigingsronde uitgevoerd waarbij de opgave voor het waterschap (en gemeente) inhoudelijk tot een minimum opgave is (zijn) teruggebracht, namelijk (ten aanzien van de waterschapsopgave) aanleg van de nevengeul en herinrichting van deelgebied noord (verkaveling qua eigendom en bestemmingen).

De uitdaging is het ontwerpen en realiseren van een nevengeul met inlaatwerk binnen een beperkte geografische ruimte, zodanig dat de gewenste (hydromorfologische) processen tot stand komen en de condities worden gecreëerd voor het behalen van de KRW doelstellingen. Daarbij zal het gehele projectgebied een andere indeling krijgen (kadastraal, eigendom én bestemmingen). Verdere aandachtspunten binnen deze uitdaging: Inpassen wensen vanuit participatie, met gebruik van elementen uit 'Building with Nature' (BWN) en 'Lumbricus', benut mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw, op welke manieren kunnen we samenwerken met de gemeente, beschikbaar budget en beschikbare tijd die is begrenst door een deadline vanuit de regiodeal (afronding uitvoering in 2023).

De doelstelling van het project Vechtrijk Gramsbergen is:

Bijdrage aan de KRW-doelstelling door realisatie van een kwalitatief hoogwaardige nevengeul: vrij afstromend, gebruik makend van principes van 'Building with Nature' en met informatie uit 'Lumbricus boeiende beekdalen'.

Het eindresultaat van het project is een vispasseerbare nevengeul rond Stuw De Haandrik (met inlaatwerk), conform eisen van de KRW en een heringericht deelgebied Noord dat is overgedragen aan de grondeigenaren/beheerders.

Randvoorwaarden voor de herinrichting en het proces is om zoveel mogelijk samenloop en afstemming te zoeken met het deelproject van de Gemeente Hardenberg (Stadsfront, aanliggende uiterwaard en aanlegplekken).

Concreet resultaat is een ingerichte nevengeul over een lengte van 3 km.

Pilot 2: Aanpassing rwzi Ootmarsum

De huidige installatie heeft bij regenwataeraanvoer (RWA) onvoldoende capaciteit, kenmerkt zich door hoge exploitatiekosten en vergt veel aandacht van beheer.

De doelstellingen van het project aanpassing rwzi Ootmarsum zijn;

1. Voldoende capaciteit realiseren, ook bij RWA;
2. Realisatie van een beheervriendelijke installatie;
3. Realisatie van een energiezuinige installatie.

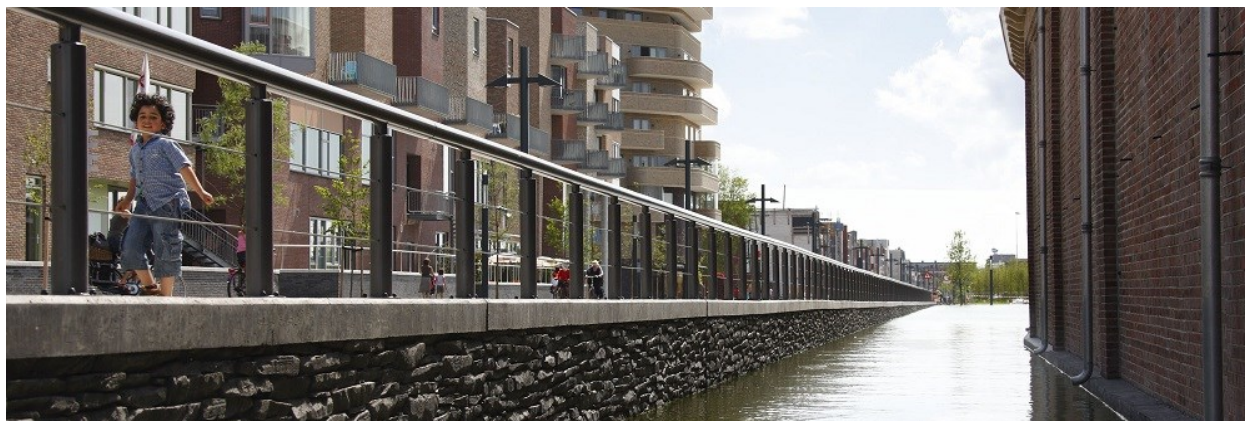
De opdracht omvat zowel het verder voorbereiden als ook het uitvoeren van de maatregelen. Na uitvoering van deze opdracht, conform het voorontwerp, is de zuivering Ootmarsum gereed om op een energiezuinige en beheervriendelijke wijze te voldoen aan een hogere effluentkwaliteit op basis van de KRW.

Pilot 3: Schoonmaakdienstverlening

Waterschap Vechtstromen besteedt jaarlijks een totaalvolume van EUR 320.000 excl. BTW aan schoonmaakdiensten inclusief glasbewassing. Daarnaast worden er op basis van regie werkzaamheden rond EUR 14.000 excl. BTW uitgevoerd (uitgezonderd coronamaatregelen). In het kader van de Europese richtlijn voor overheidsopdrachten en op basis van de omvang die jaarlijks aan schoonmaakdienstverlening wordt besteedt, is het waterschap verplicht hiervoor een Europese aanbesteding in te richten.

De doelstellingen die het waterschap met schoonmaakdienstverlening wil bereiken zijn:

1. Duurzame samenwerking met een professionele dienstverlener voor een vastgesteld budget.
2. Samenwerking met een dienstverlener die een verlengstuk vorm van team facilitair en hierdoor een bijdrage levert aan een prettige werkomgeving voor de medewerkers van Vechtstromen.
3. De schoonmaakdienstverlening dient kwalitatief goed uitgevoerd te worden om zo een hoge gebruikerstevredenheid en continuïteit voor het waterschap te garanderen.

4. We zijn transparant en meetbaar

Wij zijn verantwoordelijk voor de realisatie van onze duurzame, sociale en innovatie doelen. Sturing op de realisatie van de doelen van duurzaam opdrachtgeverschap wordt geïntegreerd in bestaande systemen en methodieken zoals de contractmanagement tool. Bij de meting richten wij ons met name op onze eigen doelstellingen en ambities. Waar nodig worden maatregelen genomen om bij te sturen of bij te stellen. Sectorbreed rapporteren wij onze resultaten in de Waterschapsspiegel.

4.1 *Speerpunten worden KPI's in de uitvoering*

De speerpunten worden in aanbestedingen vertaald naar gunningscriteria. Het ambitieweb is een praktisch tool die kan helpen om de speerpunten naar gunningscriteria te vertalen. Om in de uitvoering te meten of de opdrachtnemer ook daadwerkelijk realiseert wat hij in de inschrijving heeft beweert, worden de speerpunten/guningscriteria KPI's (Key Performance Indicators) die in afstemming met opdrachtgever en opdrachtnemer SMART worden geformuleerd (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden).

4.2 *Metten van resultaten*

Om de resultaten van de speerpunten te kunnen meten zijn verschillende bronnen/tools nodig.

4.2.1 *Bevorderen van duurzaamheid*

De KPI's die per opdracht/project worden vastgesteld, worden opgenomen in het contractmanagement. De opdrachtnemer rapporteert zelf periodiek zijn resultaten. De projectleider/contractbeheerder evalueert de gang van zaken met de opdrachtnemer en zij bespreken samen de resultaten van de KPI's. Waar nodig worden verbeteracties geïnitieerd. Er zijn ook een aantal contracten waarin KPI's voor het waterschap zijn opgenomen.

4.2.2 *Ruimte voor Regionaal MKB*

De omvang van de opdrachten die bij het Regionale MKB zijn besteed, wordt periodiek via de spend analyse gemeten.

4.2.3 *Stimuleren van innovatie*

Het aantal aanbestedingen waarin innovatie is gestimuleerd wordt via het aanbestedingsplatform waarop Vechtstromen haar aanbestedingen publiceert, gemeten.

4.3 *Rapportering aan CMT, DB, AB en UvW*

De voortgang waarop Vechtstromen impact realiseert met inkopen en aanbesteden incl. de resultaten en verbeteracties worden twee keer per jaar aan het CMT en het DB gerapporteerd via de bestuurlijke voortgangsrapportage. Het AB ontvangt een jaarrapportage. Aan de Unie van Waterschappen wordt via de Waterschapsspiegel gerapporteerd.